

REVENANT

Zmrtvýchvstání

Tiskový materiál k filmu

Premiéra 14. ledna 2016

REVENANT Zmrtvýchvstání

Snímek REVENANT je inspirovaný skutečnými událostmi. Vypráví epický příběh o přežití a lidské transformaci v divoké přírodě amerického západu. Během výpravy do nezmapované divočiny je legendární lovec Hugh Glass (Leonardo DiCaprio) brutálně napaden a zraněn medvědicí. Když ho ostatní členové jeho lovecké skupiny opustí, ocitne se zcela sám a blízko smrti. Avšak Glass se nehodlá vzdát. Pohání ho vůle a láska k jeho indiánské manželce a k synovi. Vydá se na 200 mil dlouhou cestu přes rozlehlý, divoký západ, aby vystopoval muže, který ho zradil: Johna Fitzgeralda (Tom Hardy). Co započne jako neúprosná mise za odplátou, se i přes všechnu nepřízeň promění v hrdinskou odyseu a ve vykoupení. Producentem a spoluautorem scénáře snímku *REVENANT* je Alejandro G. Iñárritu.

O VZNIKU FILMU

Držitel Oscara, režisér Alejandro G. Iñárritu představí ve svém epickém filmovém dobrodružství zasazeném na divoký západ 19. století legendu o Hughu Glassovi. Divákům se tak otevře jedinečná krása, tajemství i nebezpečný život na americkém západě v roce 1823. Částečně thriller, částečně dlouhá cesta divočinou, snímek *REVENANT* se nejen zabývá bojem za záchranu života, ale také snahou zachovat si důstojnost, bojem za spravedlnost, víru, rodinu a domov.

Iñárritu se v minulosti proslavil filmy jako *21 gramů*, *Babel* a Oscary ověřeným snímkem *Birdman*. *REVENANT* je jeho první historický velkoformát. I tentokrát nabídne svůj osobitý mix vizuální bezprostřednosti a emocionální intimity. Jeho filmový příběh zavede diváky na místa a do doby, která byla v moderní filmové tvorbě ztvárněna jen málokdy.

Drsné podmínky, ve kterých tento film vznikal, zrcadlily těžkou situaci, v jaké se v 19. století ocitl Glass se svojí výpravou. Aby zcela porozuměli zkušenostem lovců kožešin na počátku 19. století, Iñárritu, jeho štáb a herci byli připraveni čelit všem výzvám, včetně natáčení v Kanadě a Argentíně, v oblastech známých nevyzpytatelným počasím a nedotčenou divočinou.

Iñárritu tentokrát spolupracoval s držitelem Zlatého glóbu, hercem Leonardem DiCapriem, ve zcela výjimečné roli, která byla jak fyzicky tak i emocionálně náročná. Spolu s držitelem ceny BAFTA, Tomem Hardym a s herci Domhnalllem Gleesonem a Willem Poulterem, Iñárritu přenesl různorodé mezinárodní obsazení, včetně potomků severoamerických indiánů, do minulosti. I tentokrát se spojil s držitelem Oscara, kameramanem Emmanuelem "Chivem" Lubezkim. Svůj osobitý vizuální styl zasadili do exteriérů. Jejich kamera pluje krajinou a dostává se tak blízko k protagonistům, že dokonce zachytí i lidský dech. Iñárritu úzce spolupracoval s historickými poradci, aby autenticky prozkoumal územní války s domorodými kmeny, které se později proměnily v mýtus.

Glassův příběh započal v roce 1823. Byl jedním z tisíců, kteří se zapojili do obchodu s kožešinami, nové hnací síly americké ekonomiky. Byla to doba, kdy mnozí viděli divočinu jako duchovní prázdno, které mělo být zkroceno a dobyto těmi nejhrouževnatějšími muži. A tak se vydávali do neznáma, plavili se po nezmapovaných řekách, ztráceli se v neuvěřitelně bujných lesích, hledali nejen vzrušení a dobrodružství, ale i zisk - často v tvrdé soutěži s domorodými kmeny, pro které byla tato země odedávna domovem.

Mnoho z těchto lidí zemřelo anonymně, ale Glass vstoupil do análů amerického folklóru, protože prostě odmítl zemřít. Jeho legenda vznikla poté, co se střetl s jedním z nejobávanějších nebezpečí divokého západu: s rozrušenou samicí medvěda grizzlyho. I pro zkušené by toto byl konec. Ale ne pro Glasse. V Iñárritově podání legendárního příběhu napadený Glass nehodlá zemřít. A je to právě lidská zrada, která ho za každou cenu žene vpřed. Glass doslova vstane z vlastního hrobu a razí si cestu neznámými nebezpečími a kulturami. Je to pro něj cesta za zúčtováním, ale i vykoupením. Jak postupuje příhraniční krajinou, zavrhne nutkání ničit, které ho dříve pohánělo. Stává se tím, který vstal z mrtvých.

Iñárritu říká: “Glassův příběh klade otázky: Kdo jsme, když jsme všeho zbaveni? Z čeho jsme a čeho jsme schopni?”

Leonardo DiCaprio dodává: “*REVENANT* je neuvěřitelnou cestou nejděsnějšími podmínkami nezmapované Ameriky. Je to o síle lidského ducha. Příběh Hugha Glasse je legendou, ale Alejandro využívá tohoto folklóru, aby prozkoumal, co to opravdu znamená, když všechno hraje proti vám. Co je člověk schopný vydržet a co se stane, když to vydrží.”

Pro Iñárrita je snímek *REVENANT* naprostým opakem světa interiérů, jak ho představil v *Birdmanovi*. Poté, co se zabýval neurózami současné doby, Iñárritu přehodil výhybku a zaměřil se na velkorysý příběh z americké historie, na její neutuchající napětí, kdy surovost střídá zdvořilost a klid se střetává s ambicemi.

“Více než pět let byl tento projekt mým snem,” říká Iñárritu. “Je to intenzivní, emocionální příběh, který se odehrává na krásném, epickém pozadí. Zkoumá životy lovců, kteří rostli duchovně, i když nesmírně fyzicky trpěli. Ačkoli je velká část Glassova příběhu smyšlená, snažili jsme se zůstat věrní tomu, čím si lidé v těchto nerozvinutých oblastech prošli. Sami jsme se rozhodli zakusit obtížné fyzické a technické podmínky, abychom z tohoto neuvěřitelného dobrodružství dostali opravdové emoce.”

Iñárritu byl fascinován tím, jak drsné okolnosti a nebezpečí člověka obnaží a odhalí jeho pravé já a umožní mu poznat, co ho ve skutečnosti drží při životě. Jak to pomáhá odhalit věci, které by zůstaly jinak skryty. Horolezec Reinhold Messner jednou promluvil o nebezpečí, která se skrývají ve volné přírodě: “Neučíme se své velikosti. Učíme se, jak jsme křehcí, slabí a plní strachu. To můžete pochopit pouze tehdy, když jste [vystaveni] velkému nebezpečí.” Kostýmní výtvarnice Jacqueline Westová s ním souhlasí a poznamenává: “Glass je postavou, která pozná vlastní smrtelnost a to je mocná věc.”

Tato konfrontace se smrtelností je zároveň propletená neobvyklým příběhem lásky otce a syna: příběhem muže, který se v okamžiku největší ztráty oddá životu jako nikdy předtím.

“*REVENANT* je nejen drsným příběhem o přežití, ale také o naději,” říká Iñárritu. “Bylo pro mě důležité, abych o tomto dobrodružství vyprávěl s úžasem a přitom objevoval jak přírodu, tak lidskou povahu.”

Producent Steve Golin poznamenává: “Alejandro hledá pravdu ve všem, co dělá. Jeho filmová tvorba je charakteristická svou realističností a odvážností. Má duchovní rozměr - a ve snímku *REVENANT* to formuje silnou kombinaci, jakou jsme předtím ještě neviděli.”

20th Century Fox a New Regency uvádí *REVENANT*. V hlavních rolích Leo DiCaprio, Tom Hardy, Domhnall Gleeson, Will Poulter, Forrest Goodluck, Paul Anderson, Kristoffer Joner, Joshua Burge a Duane Howard. Režie Alejandro G. Iñárritu. Scénář Mark L. Smith a Alejandro G. Iñárritu podle románu Michaela Punkeho. Produkce Alejandro G. Iñárritu, Arnon Milchan (*12 let v řetězech, Zmizelá*), Steve Golin (*Babel, Temný případ*), Mary Parent (*Godzilla, Noah*), Keith Redmon a James Skotchdopole (*Birdman, Nespoutaný Django*). Výkonná produkce James Packer (*Lego příběh*), Jennifer Davisson (*Dne zrady*), David Kanter (*Odvlečen*) a Brett Ratner (*X-Men: Poslední vzdor*). Kamera Emmanuel “Chivo” Lubezki, ASC/AMC (*Gravitace, Birdman*). Výprava Jack Fisk (*Až na krev*). Střih Stephen Mirrione, A.C.E. (*Hunger Games*). Supervize vizuálních efektů Rich McBride (*Gravitace*). Kostýmy Jacqueline Westová (*Podivuhodný případ Benjamina Buttona*).

LEGENDA O HUGHU GLASSOVI

Již po dvě století patří příběh Hughu Glasse k těm nejúžasnějším příběhům o lidech, kteří dokázali překonat všechny limity lidského těla a mysli. Narodil se v roce 1773 ve Philadelphii. O jeho raném životě se ví málo. Obecně se věří, že strávil několik let jako pirát na moři. Jako třicátník odcestoval na západ a v roce 1823 se osudově přidal k výpravě kapitána Andrewa Henryho, která měla za úkol zmapovat řeku Missouri. Když se výprava přiblížila k místu, které je dnes známé jako město Lemmon v Jižní Dakotě, byl Glass napaden a vážně zraněn samicí medvěda grizzlyho. Muži, kteří se o něj měli postarat, raněného opustili s přesvědčením, že stejně brzy umře.

Glass sám nezanechal žádné poznámky, kromě jediného dopisu, který byl určen rodičům jeho společníka, jehož zabili Indiáni z kmene Arikara. Když se objevil živý, novináři rozšířili jeho příběh po celé zemi. Od té doby vzniklo několik životopisů a románů, ale až v roce 2002 autor Michael Punke publikoval jednu z nejpodrobnějších zpráv o daném tématu v knize *Zmrtvýchvstání*. Punke udělal kariéru jako obchodní zástupce v USA, ale zároveň měl celoživotní fascinaci lidmi, žijícími v horách, což ho

přiměřelo k tomu, aby důkladně prostudoval všechny zdroje a zpracoval nejpřesnější výpověď Glassova osudu.

Kniha sklídila pochvalu od Publishers Weekly, kde byla popsána jako “strhující příběh o hrdinství a obsedantní odvetě”. Brzy se stala jedničkou mezi čtenáři, kteří toužili po velkém dobrodružství. Mezi těmito čtenáři byli i producenti ze společnosti Anonymous Content - Steve Golin, Keith David Redmon a David Kanter.

“Vždycky jsem měl rád dobrodružné film, kde se protagonisté snažili přežít v divoké přírodě. Všichni jsme si mysleli, že to bylo neuvěřitelné, nové dobrodružství,” vzpomíná Golin. “Pro Davida, Keitha a mě to byla dlouhá cesta, ale jsme opravdu nadšeni, že se to dalo dohromady a s mimořádným týmem lidí. Nebylo to snadné, ale je to splněný sen, pokud jde o kreativitu, ke které nás příběh inspiroval.”

Anonymous Content najal Marka L. Smitha, aby napsal scénář. Smith viděl v příběhu příležitost, jak nabídnout lidem zážitek, který si z pohledu přetechnologizovaného 21. století dokážeme jen stěží představit.

“Pokud jste se v roce 1820 ocitli v divočině, ocitli jste se v naprosté divočině. Nemohli jste vytáhnout z kapsy iPhone,” poznamenává Smith. “Glass se dostane do téměř nepředstavitelné situace a podmínek: od cesty přes vodopády po boj s vlky. Jeho příběh je dobrodružství, ale zároveň je bohatou emocionální cestou a měl jsem pocit, že by to mohla být také úžasná vizuální podívaná.”

Tato naděje se stala realitou, když se k týmu přidal Iñárritu. Chtěl zavést diváky přímo do světa, který ho již dlouho dobu fascinoval a lákal - přesto zůstával nepřístupný. “Tento příběh se v Alejandrově tvorbě vyjímá. Zpočátku jsem byl překvapený, že ho zajímal,” přiznává Smith. “Jakmile ale začal pracovat na scénáři, všechno přišlo k životu. Tolik se do přípravy vložil, byl tak kreativní. Byla to úžasná spolupráce.”

Společnost New Regency byla nadšená spoluprací s Iñárritem. Výkonný ředitel a prezident Brad Weston dodává: “Byli jsme zcela oddáni Alejandrově vizi - pochopili jsme šíři a rozsah a potřebu flexibility. Viděli jsme v tom šanci vrátit se zpátky k původní misi naší společnosti, jejíž tvorba je především řízena filmaři. Vnímali jsme to jako kreativní projekt, ale také příběh s komerčním potenciálem.”

Iñárritu vsadil do Glassova příběhu další fiktivní zvraty. A dostával se stále hlouběji, aby prozkoumal rezonující témata pod povrchem. “Měl jsem zájem prozkoumat nejen Glassovu a Fitzgeraldovu fyzickou cestu, ale také jejich psychologii, sny, obavy a jejich ztráty,” vysvětluje režisér. “Děj byl skvělou základnou, jako tomu je v hudbě, ale to, co se děje v jejich myslích a jejich srdci, to jsou sóla, jako trumpety a piano.”

DiCaprio považuje Iñárrituův rukopis ve scénáři za nezpochybnitelný. “Když se Alejandro přidal k projektu, představovalo to pro mě vzrušující vyhlídku, protože je to výjimečný filmař,” říká herec. “Věděl jsem, že nabídne divákům opravdu uchvacující zážitek. Na jedné straně to je příběh o přežití, ale Alejandro do něj vnáší tolik různých odstínů, že se v závěru stává něčím víc.”

Vzhledem k tomu, že nám jsou známa pouze holá historická fakta, příběh vyžadoval představivost, ale dvě slova podtrhovala Iñárrituův a Smithův přístup: kulturní autentičnost. “Zkoumali jsme všechno, i to jak hraničáři promlouvali ke svým nástrojům. Chtěli jsme diváky zcela ponořit do tohoto světa,” říká Smith.

Iñárritu si vzal k srdci odpovědnost za znovu vytvoření ztraceného světa. Během prvního natáčecího dne shromáždil filmový štáb na břehu řeky Bow v provincii Alberta – kde se herci měli brzy ponořit do ledových vod v akční filmové scéně. Každý dostal červenou růži. Kulturní poradce Craig Falcon vedl obřad podporovaný stařešinami z místního kmene Stoney, aby požehnal filmu, tvorstvu a zemi. Po požehnání Iñárritu požádal všech 300 lidí, aby se v tichu chytli za ruce. Pak společně odešli k řece, kde rozhodili okvětní lístky růží.

LEONARDO DICAPRIO JAKO HUGH GLASS

Leonardo DiCaprio ztvárnil kaleidoskopickou škálu postav - od Howarda Hughese přes Jay Gatsbyho až po rozmařilého Jordana Belforta ve snímku *Vlk z Wall Street* - ale role Hugh Glassa pro něj představovala zcela novou výzvu, která herce zavedla do pohraničí, jež v našem moderním světě zakusil jen málokdo. Je to DiCaprioova nejvíce intenzivní fyzická role a zároveň opravdový surový výkon téměř beze slov.

“Nalézám v tomto filmu silná témata: vůli žít a náš vztah k divoké přírodě,” popisuje DiCaprio, co ho na příběhu okamžitě přitahovalo. “Taky jsem předtím hrál spoustu postav, které byly různými způsoby neuvěřitelně výřečné, a že měly hodně co říct. Takže toto pro mě byla jedinečná výzva. Bylo to o vyjadřování věcí beze slov nebo v jiném jazyce. Mnoho z toho bylo o přizpůsobení se okamžiku, o reakci na to, co nám příroda dává a na to, čím si Glass prošel. Bylo to o objevování těch nejnějnějších elementů základního instinktu přežít.”

DiCaprio byl také fascinovaný Iñárrituovým cílem přivést Glassův příběh k životu s takovým realismem, který by diváky ponořil do života západních krajin dávno předtím, než je ovládli kovbojové a psanci. “Nikdy jsem neviděl toto období americké historie ztvárněné ve filmu, takže mě to zajímalo,” říká. “Byla to jedinečná doba a místo v historii amerického Západu, protože to bylo daleko divočejší, než co si představujeme pod ‘divokým, divokým Západem. “Bylo to jako v divoké Amazonii, zcela neznámé, v zemi nikoho, kde platilo jen málo zákonů. Tito lovci, kteří přišli z Evropy a z východního

pobřeží se museli naučit žít uprostřed těchto podmínek a přežít stejně jako jakékoliv jiné zvíře v divočině.”

Iñárrita potěšilo, když viděl DiCapria připraveného otestovat osobní limity stejně, jako to dělal Glass. “Leo je mimořádný v každém detailu, v každém aspektu lidského chování a pozorování. Je přirozený v jemných nuancích a rytmických pohybech a ve všem, co postavu zcela oživuje. Je velice dobrým spolupracovníkem a je velmi inteligentní. Vždy se ptá, jak udělat scénu emočně silnější. Vnesl do ní svůj hluboký vztah k přírodě. Co předvedl na filmovém plátně, bylo nejen působivé, ale také překvapující.”

Režisér zdůrazňuje, že DiCaprio čelil v rámci svého hereckého výkonu výzvám, na které se žádný herec nemohl předem zcela připravit. “Leo pracoval v nejtvrděších podmínkách, v těžkých kostýmech, s extrémním make-upem a musel se dostat do emočně nejnepříjemnějších a tmavých míst. Ale bez ohledu na to, čím si prochází, když stojí před kamerou, na filmovém plátně ožívá něco bezprostředního. Má to neuvěřitelnou sílu,” poznamenává Iñárritu. “Způsob, jakým jsme natáčeli, na něj kladl vysoké nároky, pokud jde o rytmus, načasování, momentum a klid. Přesto to Leo všechno zvládl.”

DiCaprio říká, že měl v Iñárrita naprostou důvěru. “Co se mi na Alejandrově přístupu opravdu líbí, je fakt, že je klasickým filmařem. Rozumí dnešnímu filmovému průmyslu, ale přitom byl ovlivněn svým celoživotním studiem filmové historie a vytvořil si svůj vlastní nesmlouvavý styl, který se stává synonymem jeho jména. Existuje jen několik filmařů, kteří dokáží uniknout Hollywoodské formě a i přesto natočit film tak epického rozsahu jako je tento.

Útok medvědice, který málem ukončil Glassův život, dostal DiCapria do situace, kdy se musel poprat s jedním z nejnebezpečnějších predátorů. “Napadení medvědicí bylo nesmírně těžké a vyčerpávající,” vzpomíná DiCaprio, “ale je hluboce dojemné. Alejandro vás jako diváka dostane do situace, že se stanete mouchou, která létá kolem tohoto zápasu, takže vnímáte Glassův dech i dech medvědice. Glass musel přijít na způsob, jak se vypořádat s tímto velkým medvědem, který ho zavalil. Ocitl se blízko smrti a vy jste tam s ním.”

Iñárritu a DiCaprio spolu o Glassovi hodně mluvili a to ovlivnilo finální podobu tohoto non-stop kinetického výkonu. DiCaprio podotýká, že se Glass díky své fiktivní ženě, Indiánce z kmene Pawnee a synovi, od ostatních lovců odlišoval. “Glass je někdo, kdo se již pohroužil do přírody a hmotný svět ostatních lovců ho nevzrušoval,” poznamenává. “Jako otec musí v tomto prostředí čelit různým a dost jedinečným problémům a to je konstantní podtón jeho postavy. On a Hawk jsou izolováni, takže jejich vztah otce se synem je velmi mocnou silou, která ho po celou dobu pohání.”

DiCaprio natočil většinu z kaskadérských výkonů sám: byl pohřben ve sněhu, chodil nahý v minus pěti stupních a skočil do ledové řeky. Každý z těchto okamžiků mu pomohl pochopit sílu Glassovy vůle.

Jak pokračuje na své cestě, nepodřizuje se situaci – sám se hluboce mění a DiCaprio to mistrně odhaluje v celé škále jemných detailů, které podpoří strhující filmový výkon.

“Po celou dobu je přítomná otázka, zda nějaký druh pomsty nakonec uhasí Glassovu žízeň. Potřeba pokračovat dál se pro něj stává něčím víc... jakýmsi duchovním úsilím,” uzavírá.

TOM HARDY jako JOHN FITZGERALD

Temným opakem cesty Hugh Glasse je pád Johna Fitzgeralda do paranoi, obviňování a hořkosti. Do role Fitzgeralda, který Glasse zradí, Iňárritu obsadil anglického herce Toma Hardyho. Hardy na sebe upozornil kontrastními rolemi, jako byl Eames ve snovém světě snímku *Počátek* Christophera Nolana nebo svým triumfálním výkonem ve filmu *Locke*. Iňárritu říká: “Tom hraje Fitzgeralda, muže plného předsudků. Má raněnou duši, obává se druhých, není schopen zůstat otevřený a přijmout jinakost. Tom mu dodává finesu, kterou je obtížné najít,” pokračuje Iňárritu. Je tak hezký, tak dobře stavěný, tak mocný a silný, ale zároveň dokáže být velmi křehký a to je to, co ho dělá tak unikátním.”

Hardy se stal neuvěřitelným protivníkem. “Fitzgerald je velmi zajímavá postava, protože rozumíte jeho motivaci. Tady stojí tento muž, který nemá nic, a který doufal, že se stane součástí lukrativního podnikání. A najednou se všechny jeho plány během jediné vteřiny vytratily. Takže se snaží přežít. Je to o tom - zabít nebo být zabit - a Glass mu stojí v cestě,” říká DiCaprio. “Fitzgerald je také přeživší, ale narozdíl od Glasse k tomu dospěje jiným způsobem. Rozhodne se stát zabijákem.”

Pokračuje: “Tom je někdo, s kým jsem dříve již pracoval a jsem jeho velkým fanouškem. Myslím, že je to jeden z nejdynamičtějších herců současnosti a jeho odhodlání ztvárnit tuto postavu bylo neuvěřitelně vzrušující. Má v sobě syrovou krutost, která je tak skutečná; a to bylo naprosto zásadní a kontrastovalo to s mou postavou. Není to typický padouch. Tito dva muži dokazují svou sílu dvěma zcela odlišnými způsoby.”

Domhnall Gleeson ztělesnil postavu kapitána Henryho, který si uvědomí, že byl Fitzgeraldem podveden. “Tom dodal Fitzgeraldovi břitkost, nikdy nevíte, jak se rozhodne,” říká Gleeson. “Moje postava se cítí být Fitzgeraldem poražená, ale pak si začne stát za svým a neustoupí - bylo opravdu vzrušující postavit se Tomovi čelem.”

LOVCI KOŽEŠIN – PŮVODNÍ OBCHODNÍCI ZE ZÁPADU

Historie amerického obchodu s kožešinou není dlouhá, avšak stěžejní, plná odvážných příběhů, ale také závažných destrukcí. I když obchod s kožešinami dal vzniknout romantickému předobrazu horalů jako - zidealizovaných samotářů, stejně drsných jako sama divočina, kterou měli zkrotit - obchod s

kožešinami byl především podnikáním. V jistém smyslu to vedlo ke zrodu prvního archetypálního západního podnikatele – vizionáře, který si razí cestu vpřed a zodpovídá se jen sám sobě.

“Tato éra byla začátkem industrialismu na Západě. Ještě před objevem zlata a ropy, byl obchod s kožešinami masivní, lukrativní byznys,” vysvětluje DiCaprio. “Lovci se dostávali do nedotčené krajiny mezi domorodé obyvatelstvo a extrahovali zdroje – a my se ptáme: za jakou cenu? Sám Glass uvázne uprostřed této otázky. Je to silné téma ve filmu.”

Obchodování s kožešinami započalo na konci 17. století, když domorodé kmeny směnily své úžasné teplé kožešiny za kovové nástroje z Evropy. Na počátku 19. století vzrostla v Evropě poptávka po efektních beranicích a ceny bobří kožešiny dosáhly až \$6/lb. Obchodování s kožešinami tak oživilo americkou ekonomiku a zároveň je zodpovědné za vznik nových obchodních cest, které se staly základem pro rozvoj amerického Západu.

Ve 20. letech 19. století obchodování dosáhlo až k Rocky Mountains a stalo se velmi soutěživou činností. Obchodníci bojovali mezi sebou navzájem, stejně jako s domorodými kmeny. Hugh Glass pracoval pro Rocky Mountain Fur Company, tehdy novou společností na scéně. Společnost využívala tzv. rendezvous systému, což znamenalo, že nestavěla žádné chaty nebo pevnosti. Místo toho se od lovců očekávalo, že si uloví svou vlastní potravu, postaví si vlastní obydlí a vybojují si své bitvy a posílí tak svou stoickou reputaci.

Přesto zromantizované mýty o hrdinných mužích z hor jsou v rozporu s některými temnějšími skutečnostmi oné doby. Mnoho z lovců strávilo svůj život v dluzích, zatímco majitelé kožešinových společností pohádkově bohatli. A zatímco lovci žili uprostřed přírody, jejich vztah k životnímu prostředí byl často sporný – některé lovené živočišné druhy se dostaly na pokraj vyhynutí. Aktivita lovců měla hluboký dopad jak na přírodní prostředí a tak na domorodé kultury, které s ním byly provázané.

Aby tento svět znovu oživil se všemi jeho autentickými odstíny, Iñárritu rekrutoval odborníky, včetně historika Clay Landryho, který spolupracuje se dvěma americkými muzei, které se specializují na toto období: The Museum of the Mountain Man ve Wyomingu a Museum of the Fur Trade v Nebrasce. Landry konstatuje, že mezi historiky, je příběh Hugh Glassa příběhem číslo 1. “Pokud budete studovat dějiny obchodu s kožešinami v Rocky Mountains, jedna z prvních věcí, o které se dočtete, je Glassův příběh. Takový to je epos,” přemítá.

V průběhu natáčení Landry působil jako poradce, co se týče nástrojů, dovedností lovců, ale také jejich uvažování. Hereckému obsazení vše ukázal během “výcviku”. Herci si vyzkoušeli jak správně držet luk, jak nastražit past na bobry, jak je stáhnout z kůže [v tomto případě atrapy zvířat] a jak házet tomahavky.

“V rámci výcviku se herci opravdu do aktivit ponořili,” říká Landry. “Naučili jsme je vše, co by měl lovec znát. Samozřejmě, že se vše odehrávalo naslepo, nemuseli se o sebe starat v divočině, ale i přesto získali dojem, co život lovce obnášel. Herci a štáb se chtěli o této době dozvědět všechno.”

Arthur Redcloud, který hraje Hikuce, indiánského léčitele, který na Glasse narazí během jeho cesty, dodává: “Výcvik probíhal nejen na fyzické úrovni; obohatilo nás to i na emocionální a duchovní úrovni. Pro mě to nebylo jen o shledávání se s minulostí. Bylo to o tom, získat novou vizi.”

ZEMĚ INDIÁNŮ ARIKARA

Hned v úvodu filmu *REVENANT* musí expedice kapitána Henryho čelit útoku domorodých indiánů, kteří se usadili podél břehů řeky Missouri. Jedná se o kmen Arikara – přezdívaný lovci jednoduše – Ree, jejichž útok na Rocky Mountain Fur Trading Company navždy změnil jejich osud. Je to často opomíjená, ale nedílná součást Glassova příběhu. Iñárritu cítil povinnost přinést osud Arikarů do popředí ve svém pojetí příběhu.

Známí mezi Indiány jako Sahnish, Arikarové tak byli pojmenováni ostatními kmeny pro své opeřené čelenky. Žili na pláních déle než 1000 let jako polokočovníci, farmařili na půdě a vytvořili bohatou kulturu ještě předtím, než dorazili Evropané. V roce 1804 se Lewis a Clark setkali s Arikary a shledali je mírumilovnými. Přesto ve 20. letech 19. století, poté co byli opakovaně nuceni se přesídlit, se ocitli ve válce. Útok na lovce kožešin vyvolal tvrdou odezvu od americké armády, která kmen zdecimovala v první z mnoha brutálních válek. Klesající počet Arikarů pak ještě podpořila epidemie neštovic a následné boje se Siouxy. Přesto Arikarové přežili a usadili se v Severní Dakotě, kde poslední potomci ohroženého kmene stále udržují jazyk Arikarů při životě.

Pro Iñárrita bylo důležité, aby autenticky vylíčil život a dějiny lidu Arikarů, takže se spojil s poradcem Loren Yellowbirdem, historikem kmene Arikarů, antropologem, tlumočnickem a správcem historického památníku Fort Union Trading Post v Severní Dakotě.

Pro Yellowbirda bylo vzrušující vidět, jak se Arikarové konečně stávají součástí tohoto příběhu. “Mnoho lidí nikdy o Arikarech ani neslyšelo, takže to byla šance ukázat další perspektivu a přivést tento svět k životu,” říká. “Velmi jsem ocenil příležitost zachytit jazyk Arikarů a ukázat některé z tradic jejich kultury. To je v dnešní době velmi důležité.”

Yellowbird konstatuje, že období vykreslené ve filmu představuje poslední okamžiky tradičního životního stylu kmene Arikara. “Vesnice Arikarů existovaly po staletí... Arikarové měli silnou obchodní kulturu a složitou obřadní kulturu, která se doposud nezměnila.”

To se ovšem rychle změnilo, jak rostl obchod s kožešinami. “Tito lovci přicházeli a dle mého názoru k nám nebyli uctíví. Přicházeli na území jiných a brali naše věci. Nedošlo k vyjednávání. Lovci si prostě vzali, co chtěli,” popisuje Yellowbirdt.

Po útoku Arikarové získali reputaci smrtonosných bojovníků, ale Yellowbird podotýká, že je třeba se na to podívat v širším kontextu. “Obchodníci se začali Arikarů bát. Přesto je zajímavé, že ženy z kmene Arikara se nadále provdávaly za bílé lovce,” poukazuje. “Takže pokud jste přišli k Arikarům s úctou, panoval mír. Ale věřím, že nakládali s lovci a armádou stejně, jako bylo zacházeno s nimi.”

To byl začátek blížícího se zhroucení kmenového života. “V ten moment nám byl náš způsob života tak rychle odebrán. Neexistoval žádný způsob, jak to zastavit,” stěžuje si Yellowbird. “Měli jsme štěstí, že jsme měli chytré náčelníky - vizionáře, kteří přemýšleli o budoucnosti a ptali se, co můžeme udělat, aby naši lidé přežili. I já stále následuji jejich cestu. Během natáčení tohoto filmu jsem přemýšlel o tom, co mohu udělat, abych se ujistil, že moji pra-pravnuci budou mít stále k dispozici: náš jazyk, naši kulturu, naše písně a naše zvyky.”

Yellowbird je zvláště nadšený, že někteří mladí Arikarové mají příležitost slyšet svůj jazyk a poprvé vidět, jak jejich předkové žili, právě díky snímku *REVENANT*. “Jsem člověk, který vlastní iPhone, i přesto stále následuji naše tradice, protože si myslím, že je pro nás dobré, abychom respektovali naše předky. Tento příběh zobrazuje všechny těžkosti, kterými prošli, aby naše generace mohla žít i dnes,” uzavírá.

Zatímco Yellowbird byl jediný Arikara, který se zapojil do výroby filmu, někteří z 1500 původních obyvatel Ameriky a Kanady se objevili před kamerou také. Yellowbird byl potěšen jejich otevřeností a ochotou poznat kmen Arikara. “Herci měli zájem reprezentovat tento svět tím nejživějším způsobem. Cítil jsem pokoru, když jsem to viděl,” říká. “Kdybych měl ztělesnit někoho z jiného kmene, přistupoval bych k tomu stejně.”

Craig Falcon, kulturní pedagog, který se specializuje na indiánské/domorodé povědomí, se také přidal k natáčení. Jeho specializací jsou koně a válečné zbarvení. Kulturní pravost, o kterou Inárritu usiloval, pro něj byla obrovským lákadlem. “V původní Americe chceme vidět pravdu,” ne jako ve starých filmech, kde byste viděli Ricarda Montalbana oblečeného jako Indiána! Snímek *REVENANT* dosáhne skutečné autentičnosti svým jazykem, tím, jak jsou pomalovaní koně a svým zobrazením každého kmene.”

Arthur Redcloud, který vyrostl v rezervaci kmene Navajo, a který ve filmu hraje Hikuce, říká: “Tento film je zvláštní dar a my jsme do něj chtěli dát srdce a duši našich lidí.”

HERCI VE VEDLEJŠÍCH ROLÍCH

Domhnall Gleeson jako kapitán Henry

Domhnall Gleeson, rychle stoupající irská herecká hvězda, který se v letošním roce objevil ve snímku *Brooklyn*, přijal roli kapitána Andrewa Henryho, skutečné historické postavy. Henry byl jedním ze zakladatelů společnosti Rocky Mountain a vůdce expedice k řece Missouri.

Gleeson konstatuje, že scénář dává kapitánovi Henrymu zbeletrizovanou linku nad rámec toho, co o něm historie ví. “Skutečný Andrew Henry byl respektován, zatímco v našem příběhu ho vidíte jako nejistého muže, který se učí být lídrem. Vydal se na cestu a vyrostl v muže, jak se o něm píše v historických záznamech,” vysvětluje.

Od samého začátku bylo Gleesonovi jasné, že tento film bude záměrně náročným zážitkem. “Ještě než jsme začali točit, Alejandro řekl, že chce, aby to byl pro herce drsný zážitek a zůstal věrný svému slovu. Ocitli jsme se v neobvyklých a náročných podmínkách, ale bylo to vzrušující, protože to bylo tak odlišné,” poznamenává. “Určitě jsem nikdy předtím nedělal nic podobného.”

Gleeson říká, že drsnost natáčení obohatila jejich výkony. “Moje postava shledává podmínky, ve kterých se ocitne, těžkými. Má se cítit, že do nich nezapadá a tak jsem do toho dal všechno, co jsem prožíval,” vysvětluje. “Doufáte, že nakonec všechno s čím se tito muži museli vypořádat --- zoufalství, šílenství a nejistota – bude působit stejně i v kině.”

Will Poulter jako Jim Bridger

Anglický herec Will Poulter (*Labyrint: zkoušky ohněm*) ztělesnil postavu Jima Bridgera, ze kterého se stal jeden z legendárních vůdců amerického Západu. Ve snímku *REVENANT* je viděn jako chlapec – který se musí vypořádat s vlastním svědomím poté, co on a Fitzgerald smrtelně zraněného Glasse opustí. Poulter byl nadšený sytostí své role. “Je to čest hrát skutečnou živou osobu, která je oslavována pro své dovednosti v době a místě, kde průměrná délka života byla tak nízká,” říká.

Pro mladého muže, který byl v příhraničí nový, to byla život měnící zkušenost. “Myslím, že Alejandro chtěl prostřednictvím Bridgerovy postavy nastínit myšlenku, kdy nevinnost kontrastuje některým z nejtěžších životních situací. Je to konflikt mezi chlapcem, kterým je, a mužem, kterým se stává. Jim se musí prosadit, musí se naučit potlačit své obavy a konečně udělat správnou věc,” říká Poulter. “Ocitne se v situacích, se kterými mají muži jako Glass a Fitzgerald a kapitán Henry zkušenosti – ale on musí okamžitě dospět, aby přežil.”

Zpočátku je Bridger Glassovým učněm. “Glass je zřejmě tou nejbližší bytostí, jakou Jim v divočině má, plní úlohu jeho otce,” říká Poulter. “Myslím, že ho zbožňuje jako jednoho z nejlepších navigátorů a střelců široko daleko. Takže když se věci pokazí, následky jsou pro něj mimořádné.”

Tyto důsledky pro něj znamenají uzavřít dohodu s Fitzgeraldem. Poulter úzce spolupracoval s Tomem Hardym, aby pochopil Bridgerovu směs hrůzy, hněvu a strachu vůči tomuto muži. “Nejsme přáteli, ale není to tak jednoduché, protože nejsme ani nepřáteli,” poznamenává “Je to nejasný, složitý vztah. V podstatě oba chápou, že se navzájem potřebují, aby přežili.”

Stejně jako jeho herečtí kolegové, i Poulter shledává způsob, jakým Iñárritu a Lubezki film natočili, velmi přitažlivým. “Nikdy předtím jsem nemusel pracovat tak detailně s kamerou. Nikdy jsem nemusel mít v podvědomí přítomnost kamery jako v tomto případě. Byla to neuvěřitelná věc. Získáte pocit, jako byste už ani nehráli. Ve skutečnosti se stáváte vaší postavou.”

Forrest Goodluck jako Hawk

Šestnáctiletý Forrest Goodluck debutuje na filmovém plátně jako Hawk, smyšlený syn Hughla Glasse, kterého ve filmovém příběhu splodil s indiánskou ženou. Příslušník původních amerických kmenů Dine, Mandan, Hidatsa a Tsimshian, které žijí v Novém Mexiku, Goodluck prošel zdlouhavým konkursem a zkouškami, než roli získá.

Složitost postavy rozpolčené mezi dvěma světy ho inspirovala. “Hawk je z poloviny Indián a z poloviny běloch,” říká Goodluck. “V mladém věku byl odveden ze své rodné vesnice, přišel o matku a byl ošklivě popálen ohněm. Uzavřel se, utrpěl duševní trauma, dnes bychom to nazvali postraumatickou stresovou poruchou. Ale myslím, že je Hawk vším, čím si prošel, posílen. Je silný, ale zároveň i křehký. Má jistý druh bipolární mentality, protože na jedné straně, není zcela přijatý bílou kulturou a na druhé straně ani tou vlastní.”

Přesto Hawk nemůže zapřít svůj hluboký, láskyplný vztah s otcem, Glassem. Goodluck říká: “Náš vztah je plný tichého respektu. Máme mezi sebou tichou vazbu. Žít v té době - nemohli jste být jemní, takže to někdy může vypadat jako tvrdá láska mezi Hawkem a Glassem, ale ve skutečnosti to je hluboká láska!”

Duane Howard jako Elk Dog

Mocného válečníka kmene Arikara, Elk Doga, který hledá svou unesenou dceru, Powaqu, ztvárnil Duane Howard, indiánský herec, který pochází z ostrova Vancouver Island v Kanadě. O své postavě říká: “Elk Dog má autoritu. Když mluví, lidé mu naslouchají. I když jen stojí a nic neříká, lidé naslouchají. Na oplátku se mu dostává respektu. A na druhou stranu on je zase někým, kdo by položil život za svůj lid.”

Přesto během nájezdu Arikarů na tábor lovců, je Elk Dog nespůsobilý, když se stává svědkem smrti a zkázy, která ho obklopuje. Howard vzpomíná: “Opravdu jsem musel být otevřený. Musel jsem se stát zranitelným. Během té bitvy jsem v sobě musel zpracovat hodně emocí. Byl to silný zážitek.”

Pro Howarda bylo natáčení filmu *REVENANT* hluboce osobní záležitostí, během které se naučil mluvit jazykem Arikara a poznal kulturu tohoto kmene, jako by byla jeho vlastní. “Jazyk Arikara je velmi odlišný od mého rodného jazyka. Bylo to opravdu náročné, ale zároveň zajímavé dozvědět se o něm více,” vysvětluje.

Howard byl inspirován úctou filmařů k autentické kulturní reprezentaci. “Chválím celý štáb, protože oni se na to opravdu dokonale připravili. Každá maličkost ve filmu od pomalovaných tváří po oblečení je přesná a má své opodstatnění, jako tomu bylo tehdy,” shrnuje.

Arthur Redcloud jako Hikuc

Výraznou postavou uprostřed pestré herecké škály snímku *REVENANT* je Hikuc, solitérní duše, se kterou se poprvé setkáme na pláních. Stane se nečekaným zachráncem Hughu Glasse. Hikuce ztvárnil Arthur Redcloud, Indián z kmene Navahů. Popisuje svou postavu jako “muže, který je připraven přijmout novou výzvu a poslání.”

Sám Redcloud se v rezervaci Navahů učil být šamanem pod vedením svého milovaného dědečka. Poté, co byl obsazen ve filmu, Redcloud strávil spoustu času přemítáním o scéně, kdy se Glass poprvé setká s Hikucem, zrovna když si pochutnává na mršíně buvola. “V naší kultuře není buvol pouhé zvíře, je symbolem síly, léčení a soucítu, takže když vidíte moji postavu jíst buvola, není to jen o výživě těla, ale i myslí a duši,” vysvětluje.

Pracovat s Leonardem DiCapriem Redclouda spíše nadchlo, než zastrašilo. “Viděl jsem v tom jedinečnou příležitost se od něj něco naučit. Hodně času jsem strávil v klidu a snažil se číst, co má na mysli a kým je. Měl jsem pocit, že se mi to dařilo. Bylo požehnání sdílet s ním nápady a učit se řemeslu od mistra. Glass a moje postava spolu ušli kus cesty – nejdříve byli potenciálními nepřáteli, aby se z nich poté stali bratři a pokračovali na své cestě společně.”

Redcloud si obzvláště užíval kreativní výměnu s Iñárritem. “Je částečně šíleným vědcem a částečně malířem,” přemítá. “Každý detail je pro něj důležitý. Nezajímaly ho pouze naše původní příběhy; zajímal se o pochopení toho, co dělá tyto příběhy tak silnými.”

Lovci

Herecké obsazení uzavírá mezinárodní skupina zavedených i vycházejících herců, z nichž každý uvádí, že film *REVENANT* byl jedinečný zážitek. Kanadčan Brendan Fletcher, který hraje lovce Frymana, poznamenává: “Nikdy jsem nezažil hereckou zkušenost jako je tato, být v tak syrových podmínkách a natáčet tak dlouhé, pečlivě promyšlené detailní záběry. Bylo úžasné sledovat Alejandra, jak poctivě ke všemu přistupuje.”

Norská hvězda Kristoffer Joner, který hraje Murphyho, k tomu dodává: “Tento způsob práce byl pro mě nový, být v pohybu s kamerou. Alejandro nám řekl: ‘Kamera je jako jedoucí vlak a vy se ho musíte držet a uvidíte, co se stane.’ A to je děsivá věc. Některé dny to bylo opravdu zábavné, některé dny to bylo těžké, ale vždy to bylo něco naprosto jedinečného.”

Joshua Burge, který hraje Billa, říká, že díky fyzické náročnosti hereckých výkonů, vzniklo mezi herci během velké kamarádství. “Herci pocházeli z různých částí světa, ale jak společně procházeli všemi útrapami, vytvořilo se mezi nimi neuvěřitelné pouto. A takové to pro lovce skutečně bylo - tyto lidé se ocitli venku, v pustině, tváří v tvář nepředvídatelným strastím a neměli nic než, jen jeden druhého.”

MALOVÁNÍ REVENANTU

Po dokončení *Birdmana* režisér Alejandro G. Iñárritu uplatnil svou vášeň pro dokonalou filmařinu v novém světě snímku *REVENANT*. Spolu se svým dlouholetým kameramanem Emmanuelem “Chivem” Lubezkim, udělal několik klíčových rozhodnutí, která stanovila pravidla pro výrobu filmu. Zaprvé se rozhodli točit film chronologicky, aby zachovali přirozený tok Glassovy cesty. Zadruhé se zavázali, že budou během natáčení spoléhat pouze na slunce a oheň, zkrátka pracovat s přirozeným světlem tím nejkreativnějším způsobem. A nakonec se rozhodli znovu prozkoumat dlouhé, plynulé záběry, které jsou pro jejich práci charakteristické, ale tentokrát jinak než v *Birdmanovi*.

Iñárritu si snímek *REVENANT* vždy představoval jako šerosvit, hru světla a stínu. “Stejně jako byl *Birdman* inspirován hudbou,” říká Iñárritu, “tento film byl inspirován obrazy. Chivo sehrál velkou roli při vytváření tohoto filmu jako vizuálního uměleckého díla.”

Film natočili na špičkovou, nově vyvinutou velkoformátovou kameru - Arri Alexa 65. Lubezki využil řadu širokoúhlých objektivů od 12mm po 21mm, aby dosáhl extrémní hloubky. Flexibilita tohoto systému umožnila téměř neomezený pohyb kamery od extrémně detailních záběrů po panoramata v synchronizaci s filmovou akcí, sny a emocemi. Filmový štáb používal tři přístupy - teleskopické jeřáby, steadicamy a kameru z ruky – aby mohl Iñárritu později ve střížně vytvořit vizuální sekvence společně s držitelem Oscara, stříhačem Stephenem Mirrione.

Přinášet dlouhé záběry do zcela nepředvídatelné divočiny bylo novým zážitkem pro každého. Na začátku byla tato výzva ohromující. Vzhledem k tomu, že se štáb nacházel v zimní Calgary, kde je denní světlo krátké. Okno pro natáčení během dne bylo tudíž velmi krátké a filmaři se ocitly pod velkým tlakem. U každého záběru si nikdo nemohl být jistý, že bude druhé nebo třetí jetí vůbec možné.

“Museli jsme vytvořit správnou choreografii podle rytmu a najít správnou denní dobu a pak se modlit, že se nezmění povětrnostní podmínky,” říká Iñárritu. “Bylo to náročné a zábavné, ale zabralo nám to hodně času, přemýšlení a zkoušek, abychom to udělali správně. Usilovali jsme o určitou patinu a

atmosféru. Podmínky, které jsme si stanovili, byly tak specifické, museli jsme být velmi trpěliví, usilovat o ně a nakonec je zrealizovat. Myslím si, že jsme se také stali lovci, i když svým vlastním způsobem.”

Snímek *REVENANT* zavedl Lubezkiho nejen na Západ, ale i hluboko do Glassova podvědomí. Iñárritu vysvětluje: “Během Glassovy cesty, když se ocitne sám, zhroucený, jediný způsob, jak si uvědomit, kým je jako člověk, je prostřednictvím vizí a snů, které ho informují o jeho stavu mysli a jeho minulosti.”

Všichni herci byli fascinováni Chivovým fotografickým stylem. “Chivova kamera je svojí podstatou součástí Alejandrova procesu,” říká DiCaprio. “Společně se ponoří do filmové látky a pak pracují s herci, aby koordinovali neuvěřitelně složité pohyby a záběry. Čeho v tomto filmu jednoznačně dosáhli, je virtuální realita, kdy opravdu máte pocit, že jste tam venku s těmito postavami. Získáte Glassovu vizuální perspektivu do té míry, že si připadáte, jako byste byli součástí jeho podvědomí.”

Kde špatné znamená dobré: filmová výprava

Aby zachytil svět tak, jak vypadal v roce 1823, Iñárritu spolupracoval s filmovým výtvarníkem Jackem Fiskem. Fiskovi nejsou výpravné filmy cizí. Pracoval na snímku *Až na krev* Paula Thomase Andersona a na *Stromu života* Terence Malicka, ale toto historické období pro něj bylo nové.

Fisk byl nadšený z naprosté syrovosti této éry. “Toto období se mi nesmírně líbí,” říká. “Lidé byli závislí a omezení tím, čeho se jim dostávalo – čili v tomto případě sekerami, noži a velmi omezeným vybavením. Snažili jsme se to zreplikovat, jak jen to bylo možné. Alejandro chtěl, aby všechno bylo drsné a zašlé, takže to byl náš cíl. Nesmíte zapomínat, že se tito lovci často nemyli celé měsíce a každý člověk snědl asi 4,5 kg masa denně, takže to nebylo hezké. Drsnost a omšelost nám pomáhala pochopit, jak těžký život to byl.”

Hned na začátku poslal Iñárritu Fiskovi kopii *Andreje Rubleva* režiséra Andreje Tarkovského, aby mu ukázal, jak drsnou filmovu podobu měl na mysli. “Okamžitě jsem pochopil, jaký druh filmu chtěl natočit,” vzpomíná Fisk. Fisk bral také na vědomí rozhodnutí použít pouze přirozené světlo, což znamenalo nikdy nekončící hon za místy, která měla to správné světlo ve správnou denní hodinu. “Museli jsme se neustále potýkat s čímkoliv, co si pro nás matka příroda přichystala,” říká Fisk. “Ale to se stalo důležitou součástí tvůrčího procesu.”

Jedním ze zlatých hřebů Fiskova designu je rozlehlá pevnost Fort Kiowa, postavená ve starém povrchovém dole na těžbu štěrku v parku Spray Valley Provincial Park nedaleko města Canmore v Albertě. Fisk se rozhodl ve svých návrzích odrážet historii. Spolu se svým týmem postavil pevnost za použití skutečných materiálů a návrhů z 20. let 19. století.

“Chtěl jsem, aby pevnost historicky odpovídala skutečnosti – což z toho dělá místo, kde byste dnes nechtěli žít,” směje se Fisk. “Místo toho, aby byla okouzující, udělali jsme ji nehostinnou, protože život těchto mužů byl drsný. Navíc nebyli tesaři, takže jsme skutečně používali přístup, nedělat věci příliš dokonale. Vždy jsem se rozčílil, když jsem viděl tesaře, jak odvádějí pěknou práci. Naše motto pro pevnost bylo: “Dobré je špatné, ale špatné je dobré.”

Opatinování dekorace se v tomto filmu stalo formou umění samo o sobě. “Nechali jsme patinéry, aby se na dekoraci opravdu vyřádili. Jedna budova byla prostě příliš čtvercová, takže jsem řekl, aby ji párkrát nadzvedli pomocí vysokozdvížného vozíku a pustili ji na zem, aby se otřásla v základech a dostala se do polorozpadlého stavu,” vzpomíná Fisk. “Věnovali jsme stejné množství času stavbě jako patinám a rozkladu.”

Aby uspokojili potřebu přirozeného světla, Fisk dokonce postavil dvě zrcadlové pevnosti - jednu směrem na východ a druhou na západ, aby filmaři mohli využít odpoledního slunce.

Fisk také postavil vesnici kmene Pawnee v ateliéru v Los Angeles s využitím autentických materiálů a technik této kultury. “Určitou část stavby zimní vesnice jsme si zjednodušili, ale malé chatrče jsou všechny ze dřeva, bláta a slámy, jako byly ve skutečnosti,” podotýká.

Zatímco většina dekorací odpovídá historickým předlohám, Fisk navrhl snové prvky, včetně tyčící se hory z bývolích lebek a trosky evropského kostela. Další dekorací byl tábor lovců, který napadli Indiáni Arikara v úvodní bitvě. Na začátku scény tábor sestává z provizorních stanů, přístřešků, ohnišť a lovců, kteří jsou zaměstnaní stahováním bobrů z kůže a svazováním kožešin. Fisk dokonce postavil loď, která se stane hlavní součástí akce. “Jsem rád, že je loď zcela autentická,” říká, “kromě toho, že má silný motor schovaný uvnitř, takže jsme ji mohli dostat proti proudu!”

Fisk je známý tím, že staví dekorace, které se dají filmovat ze všech úhlů a *REVENANT* nebyl výjimkou. Říká: “Mám rád, když se dá dekorace filmovat ze všech stran a režisér jako je Alejandro toho plně využil. Pokud mu to umožníte, vždy najde důmyslné úhly,” přiznává.

PRAPŮVODNÍ A AUTENTICKÉ: KOSTÝMY

Muži z hor a jejich podoba se stali americkou ikonou, ale pro *REVENANT* chtěla kostýmní výtvarnice Jacqueline Westová (*Argo, Podivuhodný případ Benjamina Buttona*) zajít za hranice klišé.

Westová poznamenává, že s legendou o Glassovi vyrůstala: “Znám příběh Hughha Glasse, protože vlastním ranč v Jižní Dakotě a on je tam takovou mýtickou postavou. Tito lovci byli skuteční průkopníci,” poukazuje Westová. “Přesto mi scénář více připomínal ruský román, než western. Jsem posedlá Dostojevským, Čechovem a Tolstojem. Psychologická rovina příběhu mě opravdu lákala.”

Když se ponořila do práce, čerpala inspiraci z děl širokého spektra umělců, včetně obrazů a skic od dvou významných umělců daného období: Alfreda Jacoba Millera, který se vydal do hor Rocky Mountains v polovině 19. století a jako jeden z mála zachytil tamní život; dalším umělcem byl Karl Bodmer, švýcarský malíř známý portréty původních Američanů, zejména indiánů z kmene Mandan z Jižní Dakoty.

Jeden obraz se dokonce stal i inspirací pro vzhled Leonarda DiCapria. “Je to obraz domorodého lovce ve velmi jednoduchém kabátu ke kolenům a s kapucí,” popisuje. “Alejandrově se to líbilo. Má rád prosté věci. Kapuce pochází z představy, jakou měl Alejandro o Glassovi, viděl ho skoro jako mnicha. Jeho košile je velmi praktická, vyrobená ze lnu, který si koupil v místním hradišti. Není na něm nic nápadného.”

Pokračuje: “Alejandro měl velmi poetickou představu, že by Leo mohl nosit medvědí kožešinu poté, co ho jeho souputníci opustili. Je to takový lyrický obraz a je v něm ironie. To, co ho málem zabilo, mu nyní zachraňuje život. Udržuje ho v teple, chrání ho a v řece ho nadnáší.”

Westová postavila do kontrastu vzhled Glasse s jeho protivníkem, Fitzgeraldem. “Vidím Fitzgeralda jako někoho, kdo je poháněn strachem,” vysvětluje. “Takže jsem v jeho kostýmech využila hodně zvířecích kůží, vydry lemují jeho kabát a nosí bobří klobouk.” (Westová zdůrazňuje, že všechny kožešiny a kůže používané ve filmu byly zakoupeny od společnosti Pacific Fur Trade, která kůže získává z parků, a jsou pořízené humánním způsobem.)

Každý lovec má svůj osobitý vzhled. “Jim Bridger byl farmářský chlapec, jeho oblečení bylo tedy prosté, ale dala jsem mu úžasný buvolí kabát. Pro vzhled Stubbyho Billa jsem se nechala inspirovat obrázkem jednoho lovce v pružovaných kalhotách s modrým kabátem. Murphy byl více evropský a napadlo mě, že by získal svůj kabát ve směně s Francouzi. Dala jsem každé osobě příběh, díky kterým byly jejich kostýmy zcela odlišné.”

Oděv kapitána Henryho je inspirován skutečnými artefakty, které jsou vystaveny v Muzeu obchodování s kožešinami v Nebrasce. “O něm jsem měla nejvíce vizuálních informací. Jeho ochranné kožené návleky byly hrozně nepohodlné, ale skutečně je nosil. A střih jeho kabátu je také velmi slavný a to se muselo odrážet v našem návrhu.”

Stejně jako u práce Jacka Fiska, Westová se přistihla, že neustále patinuje a ztmavuje. “Naše motto bylo ‘Natři to na černo,’” směje se. “Cupovali jsme, smirkovali a řezali. Vše je špinavé a ošlehané; i přesto to považuji za krásné, protože oči herců v kontrastu s kostýmy jen září.”

Westová byla obzvláště nadšená, že měla možnost zobrazit oděvy původního amerického obyvatelstva. “Mužská část původního obyvatelstva nosila něco, co se nazývá ‘válečná košile’, která sestává ze dvou kusů kůže, které obvykle ozdobily jejich manželky. Dali jsme si také záležet na tom, aby byl mezi jednotlivými kmeny rozdíl,” vysvětluje. “Indiáni Pawnee měli bavlnu a vlnu, protože se

nacházeli v blízkosti obchodních křižovatek, zatímco Indiáni Arikara, Mandan a Sioux se oblékali do kůží.”

Pro válečnou košili Elk Doga Westová použila jeden z nejdůležitějších symbolů kmene Arikara: kukuřici. “Kukuřice symbolizuje, že pokud zemřete v boji, její zrna osází půdu a něco nového z nich vyrostе. Je to způsob, jak vzít půdu do bitvy společně s vámi,” vysvětluje.

Jednoduchý, ale autentický oděv pro léčitele Hikuce s odkazy na minulost, Arthura Redclouda dojal. “Cítil jsem, jako by se můj kostým stal mojí součástí. Vytvořil jsem si k němu citový vztah. Cítil jsem, že můj kostým si mě zvolil a já ho nosil se ctí a velkou úctou,” říká, “nejen kvůli sobě nebo filmu, ale kvůli svým předkům.”

JAK PŘEŽÍT ZMRTVÝCHVSTÁNÍ

Během natáčení v exteriérech v Kanadě a v Argentině - ve sněhu, větru a často ve vysoké nadmořské výšce, herci a filmový štáb čelili stejnému nebezpečí a podmínkám jako lidé žijící v tomto regionu v Jižní Dakotě v roce 1823. To byl záměr. Diváci se měli ocitnout uprostřed divočiny, která není parkem, ale zónou smrtelného nebezpečí, kde přežití není zaručeno.

“Dnes jsme opravdu ztratili napojení nebo intimní kontakt s přírodou, který tito lovci měli. Přitom divoká příroda byla vždy naší součástí – my jsme mraky a řekami, jsme stvořeni ze stejných elementů. Myslím, že když vidíte tato místa, existuje tam souvislost, která vám připomene, odkud jste a kam směřujete,” říká Iñárritu.

Najít krajinu a sychravé počasí, které by se podobalo tomu na americkém západě v roce 1823 nebylo snadné. „Trvalo pět let, než se našla ta pravá místa,“ vysvětluje Iñárritu. „Zajímala mě místa, která byla nedotčená lidmi, takže jsme hledali místa, která byla neposkvrněná. Bylo na nich něco ryziho a poetického.“

Byly to nehostinné krajiny - a to hercům a filmovému štábu umožnilo lépe pochopit, muže, pro které byl život, smrt a příroda neodmyslitelně spojené.

Nebezpečí představovaly laviny stejně jako medvědi – filmaři měli každý den na natáčení přítomného bezpečnostního koordinátora pro případný střet s medvědem. (Zatímco herci a štáb měli důvodné obavy z místních medvědů, skutečný medvěd v sekvencích střetu s grizzlym nefiguroval. To bylo jedno z mála míst, kdy Iñárritu využil CGI.)

Dalším elementem, který Glasse ohrožuje, je počasí. V jednu chvíli vánice způsobila, že teplota klesla na -27 stupňů a filmový štáb si musel dávat pozor na omrzliny. “Dozvěděl jsem se, že neexistuje špatné počasí, jen špatné oblečení,” žertuje Iñárritu, zároveň ale konstatuje, že extrémní chlad dodal filmu rozechvělou realitu, které by nedosáhli, pokud by natáčeli v tepelně přijatelnějších podmínkách.

Typické pro extrémny tohoto filmu bylo i rekordně teplé počasí. Nejteplejší kanadská zima za posledních 23 let proměnila filmaře ve sněhové věštcy. “Alberta je velmi náchylná k radikálním změnám klimatu,” říká Iñárritu. “V jediný den můžete zakusit sedm různých druhů počasí. Na začátku jsme bojovali s nízkými teplotami a vánicí. Později jsme bojovali s nedostatkem sněhu. Byla to zima s rekordně vysokými teplotami. Nejdříve jsme doufali v oteplení a pak jsme se modlili, aby mrzlo.”

V určitou chvíli byly týmy mužů vyzbrojené lopatami vysláni na nedalekou horu, aby se vrátili s drahocenným bílým materiálem. Nakonec se filmaři museli na dobu 2 týdnů přestěhovat do Tierra del Fuego na jižním cípu Jižní Ameriky, aby zachytili zimní podmínky nezbytné k dokončení filmu.

Film se nakonec vrátil zpět tam, kde začal. V poslední natáčecí den Iñárritu shromáždil herce a štáb, aby k nim promluvil: “Natočit film jako tento je celoživotním zážitkem. Byla to úžasná cesta plná náročných momentů, těžkých a stejně tak krásných. Cítím vděk, pokoru, štěstí i smutek, že jsme dosáhli toho, čeho jsme dosáhnout chtěli. Je to úžasné. Každý natáčecí den byl náročný. Ale musím přiznat, že tento film byl nejvíce naplňujícím uměleckým zážitkem mého života.”

SLOVNÍČEK

ARIKARA:

Indiáni z kmene Arikara (nebo také Ree) si mezi sebou říkali Sahnish. Žili v ústí řek Grand a Missouri v místech dnešní Severní Dakoty. Měli složitou obřadní kulturu a bohatou obchodní síť. Nakonec narazili na zájmy společnosti Rocky Mountain Fur Company a to vyvolalo válečný konflikt, známý jako válka Arikara.

ASHLEY HENRY:

Ashley Henry byla kožešnická společnost založená Williamem Henry Ashleyem a Andrew Henrym, někdy se jí také říkalo Rocky Mountain Fur Company. Ve 20. letech 18. století Henry Ashley udělala revoluci v obchodu s kožešinami, když vyslala zaměstnance, aby zůstávali celoročně v terénu, což vedlo ke vzniku tzv. “rendezvous” systému - kdy se jednotliví lovci v terénu setkávali, aby si prodávali své zboží.

BOBŘÍ KOŽEŠINY:

Po bobřích kožešinách byla masivní poptávka během 20. let 18. století kvůli tehdejšími kloboukovým módním trendům v Evropě. Tehdy se dala surová bobří kůže prodat za \$5 a lovec udal až šest zvířat denně. Následkem toho byli bobří téměř vyhubeni, zachránil je příchod hedvábných klobouků v 50. letech 18. Století, který vedl k poklesu obchodu s kožešinami.

CHINOOK:

Suchý, teplý vítr, který může rychle změnit povětrnostní podmínky v Rocky Mountains.

JACHTA S PERMANENTNÍM KÝLEM:

Důležitý tahoun v obchodě na řece Missouri, jachty s permanentním kýlem byly nákladními plavidly určenými pro mělké vody, obvykle poháněné lidskou silou a někdy plachtami.

PAWNEE:

Jeden z největších a nejsilnějších indiánských kmenů v 19. století. Indiáni z kmene Pawnee žili tradičně v chatrčích na březích řeky Missouri, kde také farmařili a lovíli.

MOŠNA:

Na počátku 19. století většina horalů používala dvě brašny: střelecký vak na zbraň a střelecké vybavení a mošnu na osobní věci, do které se mělo vejít cokoliv, co by mohl lovec potřebovat.

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ:

Ten, který vstane z mrtvých.